

docens deciperet, non ausus palam docere. Vnde mirarentur ob sermones & signa vt dicerent: Vnde huic sapientia hæc &c. Ad summa diuinitatis opera, tot tamq; magnis miraculis patratu immoti, Nazareth incolæ (quæ patria Christi dicitur, nõ ob eius natiuitatē, sed cõceptionem & educationem) ad eius doctrinam, quam sine præceptore tenebat, admirabantur, quòd fabri Ioseph & Mariæ tenuium hominum filius, illorum sumptibus in literis institui non posset: Fratres autem & sorores illi tanquam viles & ignobiles exprobrant. Quos quidē fratres Hebræo more cognatos & affines appellat nõ eodem patre natos. Humilia ergo & externā tantum Christi faciem spectantes, illius ciues admirabatur vnde hæc illi nunquam in literis instituto doctrina, & vnde ædificari oportuerat, scandalizabantur in eo, Id est, propter eum offendebant, vilia tantum de illo cogitantes.

†Luc. 4. d. *Iesus autem dixit eis: † Non est propheta sine honore nisi Ioan. 4. f. in patria sua, & in domo sua. † Et non fecit ibi virtutes † q. 1. ca. multas propter incredulitatem illorum.*

Pauliani-
sta.

Vnde propter illorum incredulitatem, reiectis illis pauca ibi Christus patrauit miracula, vulgatum in illo prouerbium vsurpans: Non est propheta inhonoratus nisi domi, & in patria.

CAPVT DECIMUMQVARTVM.

Ioanne ab Herode propter Herodiadem occiso, Christus in desertum secessit, vbi quinque hominum milia satiauit. Inde rediens super aquas ambulans. Petrum mergentem saluauit, & patriæ Genesar restitutus, plurimos etiam vestis fimbriæ tactu sanauit.

†Mar. 6. c.
Luc. 9. a.

IN illo tempore † Audiuit Herodes tetrarcha famam Iesu, & au pueris suis. Hic est Ioannes baptista: ipse surrexit à mortuis, & ideo virtutes operantur in eo. Hic est Herodes infanticidæ Herodis filius. Post priorem enim Herodem Palestinæ regem, Iudæa ipsa in quatuor partes diuisa est, vnde tetrarcha dictus est, qui resurrectionis non planè ignarus, audita de Iesu fama,

Ioan-

Ioannem illum esse arbitrabatur, quem decollauerat, à mortuis resuscitatum.

† Herodes enim tenuit Ioannem, & alligauit eum, & posuit in carcerem propter Herodiadem uxorem fratris sui. Dicebat enim illi Ioannes: Non licet tibi habere eam. Et volens illum occidere, timuit populum: † quia sicut prophetam eum habebant. Die autem natalis Herodis, saltauit filia Herodiadis in medio, & placuit Herodi † Vnde eum iuramento pollicitus est ei dare quodcumque postulasset ab eo. At illa præmonita à matre sua, da mihi inquit, hic in disco caput Ioannis Baptistæ. Et contristatus est rex: propter iuramentum autem & eos qui pariter recumbebant iussit dari. Misitq; & decollauit Ioannem in carcere. Et allatum est caput eius in disco: & datum est puelle, & illa attulit matri suæ. Et accedentes discipuli eius, tulerunt corpus eius, & sepelierunt illud, † & venientes nunciauerunt Iesu.

Hic Herodes primum uxorem duxit filiam Arethæ regis: Philippus autem huius Herodis frater, quem & Herodem ipsum nominat Iosephus, uxorem duxerat Herodiadem Aristoboli filiam, & Agrippæ maioris sororem. Cuius amore captus Herodes, priorem uxorem Arethæ filiam repudiat, & suam Philippo fratri aufert. Cuius adulterij gratia, liberè correptus est à Ioanne: conceptum in ipsum odium, cum propter vulgi metum cui habebatur Ioannes uti propheta, exequi non posset, captata occasione ex promissione facta filia Herodiadis, quæ eleganter in eius natalitijs saltauerat, decollari Ioannem iussit. Ideoq; miraculorum Christi fama crebrescente, Ioannem illum esse credidit, (utpote quo nomen sanctiorem viderat) à mortuis suscitatum. Ex hac Ioannis & Herodis historia, duci possunt prædicatoribus loci communes de damnando adulterio, de luxuriosis conuiuijs reprehendendis, & de lasciuia saltatione damnanda, deque libera prædicatorum correptione: præsertim ubi peccatum est publicum, quale tunc fuit Herodis.

Quod cum audisset Iesus, secessit inde in nauicula in locum desertum seorsum. Et cum audissent turbæ, secutæ sunt eum pede-

† Luc. 3. d

Di. 26. ca.

vna tantū

Infr. 21. c.

†. 23. q. 1.

1. cap.

Vnusquis

que.

De homi

cido. c.

Cum iu-

ramento .

† Mar. 6. d

Luc. 9. b.

†Ioā. 6. a. pedestres de ciuitatibus. † Et exiens uidit turbam multam, & miserus est eis, & curauit languidos eorum.

Cum audisset Ioannem scilicet occisum, nauicula se recepit in desertum, non quod mortem sibi metueret ab Herode: qui sciebat nondum uenisse horam suam. Sed quia ut inquit Lucas, querebat eum uidere Herodes, ipse autem nihil inde fructus venturum sciens, quippe qui curiositate tantum teneri Herodem sciret, nauigio secessit in desertum, ubi secutas turbas curauit à languoribus.

†Mar. 6. c. Vespere autem facto, accesserunt ad eum discipuli eius,

Luc. 9. b. dicentes: † Desertus est locus, & hora iam præterijt, dimittite turbas, ut euntes in castella emant sibi escas: Iesus autem dixit eis: Non habet necesse ire: date illis uos manducare: Responderunt ei: Non habemus hic nisi quinque panes, & duos pisces: Qui ait eis. Afferte mihi illos hoc.

Et cum iussisset turbam discumbere super fœnum, acceptis quinque panibus & duobus piscibus, aspiciens in cœlum, & fregit, & dedit discipulis panes, discipulis autem turbis. Et manducauerunt omnes, & saturati sunt.

†di. 36. ca. Quieccle siastica. Et ualerunt reliquias duodecim cophinos fragmentorum plenos. Manducantium autem fuit numerus, quinque milia uirorum, exceptis mulieribus & paruulis.

De lassatis turbis, & iam ad uesperam ieiunis: neque propter deserti solitudinem suppetebat cibarijs, cum rogaret Apostoli dimitti illas, ut ex proximis oppidis sibi pararent escas. Ex quinque panibus & duobus piscibus, qui pro omni cibo Apostolis supererat, præposita gratiarum actione uirorum quinque milia, præter mulieres & paruulos abunde pauit: adeo ut fragmentorum duodecim cophini superessent. Ex hac historia digna animaduersione est turbarum fides: quæ non itineris labore, deserti austeritate, ieiunijque inanitate deterretur, quominus ad audiendum uerbum Christum sequatur. Quod autem illic ministrare Apostolos iubet, superantesque cophinos tollere facit, ut ipsi rei insolentia, miraculique nouitate percussi, maiorem illi deinceps fidem habeant. Docemur quoque huic sperare nihil unquam defuturum qui Dei uerbum cum auiditate

rate suscipit & persequitur. Allegorias hic ponere (quia scholia tantum agimus) quod prolixior res esset, superfedebimus.

† *Et statim iussit Iesus discipulos ascendere in nauiculam, & præcedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas.*

† *Et dimissa turba ascendit in montem solus orare.*

Post patraturū miraculū turbas fugiens: quia ut inquit Ioannes ca 6. rapere eū volebant, vt facerent regē, iussis discipulus eum trans fretum præcedere, vt scribit Marcus ad Bethsaidam, & Ioānes in Capharnaum (quos locos postea conciliabimus) solus ascendit in montē oraturus: Insinuās nobis quod bona oratio debet procul esse à turba. Quod Marcus ait discipulos compulsos à domino eum præcedere trans fretum ad Bethsaidam, id certē verum est. Nec pugnat quod Ioannes ait, ipsos transmissō mari venisse Capharnaum, siue antē illō venerint quā ad Bethsaidam siue postea.

† *Vespere autē factō solus erat ibi: nauicula autē in medio mari iactabatur stultibus. Erat enim contrarius ventus.*

Quarta autem vigilia noctis, venit ad eos ambulans super mare. Et videntes eū super mare ambulanti, turbati sunt, dicentes: quia phantasma est. Et præ timore clamauerunt. Statimq; Iesus locutus est eis, dicens: Habete fiduciam; ego sum, nolite timere. Respondens autē Petrus, dixit: Domine, si tu es, iube me ad te venire super aquam. At ipse ait, Veni. Et descendens Petrus de nauicula ambulabat super aquam vt veniret ad Iesum. Videns verò ventū validū, timuit: et cum cœpisset mergi clamauit, dicens: Dñe, saluum me fac. Et continuo Iesus extendens manū, apprehendit eū, et ait illi: Modicæ fidei quare dubitasti? Et cum ascēdisset in nauiculā cessauit vētus. Qui autē in nauicula erant, venerunt, et adorauerunt eum, dicentes: Verè filius Dei es.

Historia naufragantium Apostolorū absente domino, nota est, ex qua multa docemur. Primum quod absente summo nauclero Christo, non potest non fluctuari Ecclesiæ nauicula: quodque aliquando longē à suis recessit luminibus: non vt planē destituat, sed vt sibijpsis diffidentes omnem in se ponere fiduciam doceat: quod

& Pe-

† Marc. 6.
f. g.
† Lu. 6. b.
Ioan. 6. b

† Mar. 6. g
Ioan. 6. c

& Petrus fecit, qui ad solum Christi verbum pedibus mare ingressus est. Quod verò exurgente vento valido timuit ac mergi cœpit, hac in re similes habet multos: qui etsi in prosperitate fortes, ac constantes in fide esse videantur, vbi tamen ventus afflictionis exurgere cœperit: & magnatū fauorem nacti fuerint hæretici: tum illos videas tremere animoque destitui, & in pusillanimitatis mergi barathrum. Deinde docemur ob nullam afflictionem animum despondere. Cum enim minima aut certè nulla potius ab homine spes salutis est: tum suis adesse solet Iesus. Sicut & Petrum apprehensum dextra quiescere, vt prius agnito periculo maiorem beneficij magnitudinem agnoscerent, & gratias agerent, quod & fecisse testatur Matthæus illos qui erant in nauī.

† Mar. 6. d. † Et cum transfretassent, venerunt in terram Genesar.
 † Sup. 4. d. † Et cum cognouissent eum viri loci illius, miserunt in vni-
 Mar. 6. g. uersam regionem illam, & obtulerunt ei omnes male habentes: & rogabant eum, vt vel simbriam vestimenti eius tangerent. Et quicumque tetigerunt, salui facti sunt.

Genesar enim securus interpretatur, vt intelligamus Ecclesiam post varias & tyrannorum & hæreticorum persecuciones, duce Christo ad securitatem peruenturam, quam Christus de persecutione & naufragio liberatam traducat ad littus, & in tranquillo portu quiescere faciat: vel vt ait Hilarius: Finitis legis temporibus, & ex Israël quinq; milibus virorum intra Ecclesiam collocatis: iam credentium populus occurrit: iam ipse ex lege per fidem saluus, reliquos ex suis infirmos, agrotosque offerens domino, oblatique simbrias vestimentorum contingere optabant, sani per fidem futuri.

CAPVT QVINDECIMUM.

Christus Phariseorum traditiones diuinis aduersari probat. Chananææ filiam per matris fidem à dæmonio liberat, ac plurimos à varijs morbis sanat, & tandem ex septem panibus & paucis pisciculis quatuor virorum milia cum mulieribus & paruulis satiauit.

Tunc